

Obsah

Úvod	9
1. kapitola História súdneho lekárstva	11
2. kapitola Súdne lekárstvo na Slovensku	14
3. kapitola Koncepcia odboru súdneho lekárstva	16
4. kapitola Smrť	19
I. Parciálna smrť	19
II. Mozgová smrť	20
III. Biologická smrť	21
IV. Zdanlivá smrť	22
V. Klasifikácia smrti	23
A. Násilná smrť	24
B. Nenásilná smrť a prehliadka mŕtveho	26
C. Náhla a neočakávaná smrť v dospelom veku	28
1. Choroby srdcovo-cievneho systému	29
2. Choroby centrálného nervového systému	33
3. Choroby dýchacieho systému	36
4. Choroby zažívacieho traktu a močovo-pohlavného systému	37
D. Náhla smrť dojčiat a malých detí	39
5. kapitola Agónia a jej forenzný význam	40
6. kapitola Posmrtné zmeny	42
I. Skoré posmrtné zmeny	42
A. Mŕtvolné škvrny (<i>livores mortis</i>)	42
B. Posmrtná stuhnutosť (<i>rigor mortis</i>)	45
C. Chladnutie mŕtvoly (<i>algor mortis</i>)	47
D. Vysychanie mŕtvoly	48
II. Neskoré posmrtné zmeny	49
A. Enzymová autolýza	49
B. Hniloba	50
C. Tlenie	53
D. Mumifikácia	53
E. Zmydelnatenie (<i>adipocire</i>)	54
F. Skeletizácia	54
G. Činnosť zvierat a hmyzu	54
III. Určovanie času smrti	55

7. kapitola Postup pri úmrtí	58
8. kapitola Pitva a jej význam	65
9. kapitola Posudzovanie vitality poranení	67
I. Celkové vitálne reakcie	67
A. Vitálne znaky krvného obehu	67
B. Vitálne znaky dýchacieho systému	69
C. Vitálne znaky nervového systému	70
D. Ďalšie celkové znaky vitality	70
II. Miestne známky vitality.	70
10. kapitola Mechanické poranenia	72
I. Poranenie ostrým násilím	73
A. Rezná rana	73
B. Bodná rana.	76
C. Sečná rana	79
II. Poranenia tupým násilím	80
A. Lokálna cievna reakcia.	80
B. Odreniny	80
C. Krvné výrony	82
D. Tržná a tržno-zmliaždená rana	83
11. kapitola Poranenia jednotlivých častí tela	85
I. Poranenia hlavy	85
A. Poranenia mäkkých pokrývok lebky	85
B. Zlomeniny lebečných kostí.	86
1. Zlomeniny lebečnej klenby	86
2. Zlomeniny lebečnej spodiny	87
3. Zlomeniny kostí tváre	88
C. Vnútrolebkové poranenia	89
1. Vnútrolebkové úrazové krvácanie	89
2. Poranenia mozgu	91
II. Poranenia krku.	93
III. Poranenia hrudníka	94
IV. Poranenia brucha	96
V. Poranenia chrbtice a miechy	98
VI. Poranenia končatín	99
A. Poranenia horných končatín	99
B. Poranenia dolných končatín	99
12. kapitola Strelné poranenia	101
I. Rozdelenie zbraní	101
A. Ručné palné zbrane.	102
1. Historické ručné palné zbrane	102

2. Moderné ručné palné zbrane	103
3. Náboje	103
II. Základné údaje o účinkoch palných zbraní na ľudský organizmus . . .	104
A. Prieraznosť a ranivosť.	104
B. Zastavovací účinok.	104
III. Možnosti poranenia organizmu strelami z guľovej zbrane	104
A. Nástrel	104
B. Ostrel.	105
C. Zástrel	105
D. Priestrel	105
IV. Poranenie organizmu hromadnou strelou	108
A. Strelné poranenia brokmi z bezprostrednej blízkosti.	109
B. Strelné poranenia brokmi z väčšej vzdialenosti	110
V. Strelné poranenie expanzným prístrojom	110
VI. Menej časté nálezy pri strelnom poranení.	110
VII. Poranenie akustickou zbraňou a plynokou	111
VIII. Poranenie výbušnou strelou	111
13. kapitola Poranenia pri explózii	112
14. kapitola Poranenia pri uhryznutí	115
15. kapitola Pôsobenie zníženej teploty na ľudský organizmus	118
I. Omrzliny	118
II. Vychladnutie	119
16. kapitola Pôsobenie zvýšenej teploty na ľudský organizmus	121
I. Popáleniny	121
II. Celkové účinky tepla na organizmus	123
A. Kŕče z tepla.	124
B. Kolaps z tepla.	124
C. Porážka z tepla	125
D. Úpal	126
17. kapitola Účinky zmeneného atmosferického tlaku	127
I. Pôsobenie vyššieho tlaku	129
II. Pôsobenie nižšieho tlaku.	136
18. kapitola Poranenia elektrickým prúdom	139
I. Smrteľné úrazy spôsobené prúdom s vysokým napätím	142
II. Smrteľné úrazy spôsobené prúdom s nízkym napätím	143
III. Druhotné úrazy po zásahu elektrickým prúdom.	144
IV. Neskoré následky úrazu elektrickým prúdom.	144
V. Poranenia bleskom	144
VI. Súdnolekárska expertíza pri podozrení na úraz elektrickým prúdom. .	147

19. kapitola Účinky rádioaktívneho žiarenia	148
20. kapitola Udusenie	152
I. Strangulácia	153
A. Obesenie	153
B. Zaškrtenie	155
C. Zahrdúsenie	155
II. Prekrytie dýchacích otvorov	156
III. Vdýchnutie cudzích telies	156
IV. Imobilizácia hrudníka a brucha	157
V. Udusenie podmienené polohou	157
VI. Udusenie v uzavretom priestore	158
VII. Utopenie	159
21. kapitola Úrazy v doprave	162
I. Úrazy v cestnej doprave	165
A. Úrazy chodcov v cestnej doprave	169
B. Poranenia posádky motorového vozidla	174
1. Poranenia vodiča motorového vozidla	174
2. Poranenia člena posádky motorového vozidla	176
C. Poranenia motocyklistov	179
D. Poranenia bicyklistov	183
II. Úrazy v železničnej doprave	186
III. Úrazy v leteckej doprave	189
22. kapitola Pád z výšky a pád na rovine	195
I. Pád z výšky	195
II. Pád na rovine	198
23. kapitola Poškozovania kyselinami a zásadami	200
I. Poškodenia vybranými kyselinami	201
II. Poškodenia vybranými zásadami	208
24. kapitola Súdnolekárska toxikológia	210
I. Pojem jedu a otravy	210
II. Vybrané otravy	211
A. Otrava oxidom uhoľnatým	211
B. Otrava kyanidmi	213
C. Otrava sírovodíkom	214
D. Otrava etylénglykolom	215
E. Otrava kyselinou šťaveľovou	216
F. Otrava organofosfátmi	216
G. Otravy liečivami	217
1. Hypnotiká	218
2. Psychofarmaká	219

H. Otravy anorganickými kovovými jedy	220
I. Otrava hubami	222
III. Zneužívanie návykových látok	224
A. Opioidy	226
B. Kanabinoidy	227
C. Kokaín	229
D. Stimulancia	230
E. Halucinogény	231
F. Organické rozpúšťadlá	231
G. Nález pri obhliadke a pitve po úmrtí na predávkovanie drogou	232
25. kapitola Tehotenstvo a pôrod zo súdnolekárskeho hľadiska	234
I. Nevedomé, predstierané a nahovárané tehotenstvo	234
II. Nepravidelnosti tehotenstva	235
III. Pôrod zo súdnolekárskeho hľadiska	235
A. Pôrod živého dieťaťa, mŕtvonarodené dieťa a potrat	235
B. Zatajený pôrod	236
C. Nevedomý pôrod	236
D. Predstieraný pôrod	236
E. Pôrod po smrti tehotnej	237
F. Znamky pôrodu zistiteľné pri pitve	237
IV. Smrť plodu počas tehotenstva	237
V. Umelé prerušenie tehotenstva	237
VI. Kriminálny potrat	238
VII. Spontánny potrat a usmrtenie plodu	239
VIII. Posudzovanie úmrtia plodu	239
IX. Vražda novonarodeného dieťaťa matkou	241
A. Súdnolekárske aspekty vraždy novonarodeného dieťaťa matkou	242
26. kapitola Týranie, zneužívanie a zanedbávanie dieťaťa	245
I. Fyzické týranie dieťaťa	246
II. Zanedbávanie dieťaťa	247
III. Psychické týranie dieťaťa	247
IV. Sexuálne zneužívanie dieťaťa	248
V. Posudzovanie týrania, zneužívania a zanedbávania dieťaťa	249
27. kapitola Prehliadka tela živých osôb	252
I. Prehliadka tela osoby podozrivej zo spáchania trestného činu	253
II. Prehliadka a vyšetrenie poškodeného	254
28. kapitola Znásilnenie, sexuálne násilie a pohlavné zneužívanie	256
29. kapitola Základy identifikácie	259
I. Prehliadka a pitva neznámej mŕtvoly	260
II. Forenzná antropológia	262

III. Forezná stomatológia	263
IV. Forezná sérohematológia	265
V. Forezná analýza DNA	266
30. kapitola Hladovanie	269
31. kapitola Simulácia a disimulácia	271
I. Simulácia	271
II. Disimulácia	273
32. kapitola Základy medicínskeho práva	274
I. Zmluvný vzťah medzi lekárom a pacientom	274
II. Poučenie a súhlas pacienta	277
III. Mlčanlivosť zdravotníckych pracovníkov	283
IV. Zdravotná dokumentácia	287
V. Transplantácia orgánov a tkanív	292
A. Odber krvi na transfúziu a prípravu krvných prípravkov	295
B. Ochrana proti neoprávneným odberom orgánov a tkanív	295
VI. Zodpovednosť lekára pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti	296
VII. Chyby pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti	300
VIII. Náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia	303
IX. Zdravotnícki pracovníci, profesijné komory a ich postavenie	308
A. Etický kódex zdravotníckych pracovníkov	313
1. Všeobecné povinnosti zdravotníckeho pracovníka	313
2. Zdravotnícky pracovník a výkon jeho povolania	313
3. Zdravotnícky pracovník a pacient	314
4. Vzťahy medzi zdravotníckymi pracovníkmi	315
5. Lekár, zubný lekár a ostatní pracovníci v zdravotníctve	316
6. Disciplinárna zodpovednosť lekára	316
X. Eutanázia	316
XI. Lekár ako svedok	320
XII. Lekár ako znalec	321
A. Súčasná právna úprava postavenia znalca v trestnom konaní	322
B. Znalecký posudok a výsluch znalca	325
C. Súdny lekár ako znalec	327
Literatúra	329
Právne normy	332